

Posamezni listi dobę
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede o poludne.

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Štev. 44.

V Mariboru, dne 29. oktobra 1903.

Tečaj XXXVII.

Znamenita šestnajststoletnica.

Mesto Ptuj je tolje srečno, da se sme ponašati z razsvetljenim škofom in mučen. sv. Viktorinom.

Dr. M. Napotnik v knjigi „Sv. Viktorin“ (str. 181).

Letošnji vernih duš dan vodi v davno, davno minule čase, za celih tisoč in šest sto let nazaj, torej v leto 303. po rojstvu Kristusovem. Vse drugače je bilo še takrat v naših slovenskih krajih na Spodnjem Štajerskem. Imena štajerske dežele še ni bilo na svetu, ampak sedanja slovenska štajerska je bila s sosednjim Ogrskim in Hrvaškim združena v pokrajino Panonijo. Okoli leta 33 pred Kristusovim rojstvom je prisla ta bogata in lepa dežela pod rimske oblast. Ponošni Panonci so se sicer pozneje spustali, toda l. 8. pred Kristusom jih je Tiberij užugal. Rimljani so si po teh krajih pozidali lepe palače, napravili dobre ceste, ki se še deloma zdaj poznajo, in utrdili mesta, med katerimi je bil posebno imeniten Ptuj. Ko je cesar Trojan prišel v Ptuj, sta mu mesto in okolica tako ugajala, da je dal mestu svoje ime: colonia Ulpia Traiana.

Prebivalci pa so bili takrat še malikovalci. Toda že zgodaj je prisvetila v naše kraje tudi luč Kristusovega evangelijsa. Ptuj je bil po Dravi in po suhih cestah v zvezi z imenitnim panonskim mestom Sremom, kjer je učenec sv. Pavla, Andronik bil prvi škof; v Srem pa je prišlo krščanstvo iz So-

luna, kjer je sam sv. Pavel oznanjeval krščansko vero.

Rimski cesarji so sicer z ognjem in mečem skušali zatreći krščansko vero, pa zastonj. Štalo se je tako naglo, da sta v današnjem Spodnjem Štajerskem koncem 3. veka bili že dve škofi in sicer v Ptiju in v Celju. Imena prvih ptujskih škofov se nam niso ohranila; prvi, ki ga po imenu poznamo, je slavni sv. Viktorin, ki je vladal ptujsko škofijo okoli l. 300 ter je dne 2. novembra l. 303, ko je cesar Deoklecijan grozno preganjal kristjane, umrl mučeniške smrti. Letos torej poteče 1600 let od smrti tega slavnega moža. Kje drugod bi se ta spomin gotovo obhajal kar najslovesnejše, v naših razmerah pa gre to bolj na taho, a naše čitatelje moramo nekoliko opozoriti na to redko obletnico.

Sv. Hieronim, ki je bil bržkone doma iz Štrigove pri Ljutomeru, torej bližnji rojak Viktorinov, pravi, da je Viktorin bolj razumel grški kakor latinski jezik. Iz tega sklepajo mnogi, da je bil doma iz Grškega. Smemo pa vendar Viktorina svojiti si za domaćina, ker na starih rimskih kamenih, ki se še najdejo pri nas, se večkrat najde ime Viktorin, torej je sv. Viktorin prav lahko domaći rojak.

Kot ptujski škof je Viktorin delal z apostolsko gorenostjo. Neutrudno si je prizadeval, da bi svoje ovčice dobro poučil v pravi veri ter jih obvaroval zmot, krivoverce pa pridobil za resnico. Kamor pa ni segnila njegova živa beseda, tamkaj je prižigal luč s svojimi spisi. Viktorin je spisal mnogo znamenitih knjig v latinskem jeziku; razlagal je sv. pismo in branil pravo vero zoper krivo-

verce. S svojimi spisi je Viktorin daleč zaslovil, a v poznejših viharnih časih so se njegova dela večinoma izgubila; poznamo jih le po imenu, ki nam jih je zapisal sv. Hieronim.

Učeni možje še dandanes iščejo z veliko skrbjo ostanki Viktorinovih spisov.

Kakor je Viktorin lepo živel in učil, tako je tudi slavno umrl za Kristusovo vero. Premagal je ves svet in smrt ter prejel venec nemirilive slave, tako, da se po pravici imenuje Viktorin, to je: Zmagovalec. Paganski templji mesta ptujskega so dandanes v razvalinah pod zemljo, kjer zdaj slovenski kmetičarje svoje njive; nad razvalinami pa se ponosno dviga križ Kristusove vere, za katero je Viktorin umrl. Pravična in sveta stvar enkrat gotovo zmaga nad krivico in hudobijo.

Starodavno ptujsko mesto, ki je nekdaj bilo središče katoliške vere za naše kraje, naj bi ne bilo v prihodnje več kovačnica bujskanja in laži, ampak luč pravice in krščanskega življenja. Da, Ptuj je lahko ponosen na svojega svetovnoslavnega rojaka, a ta mož je bil katoliški škof in mučenec Kristusov... Bodite nam ljuba vera, za katero je Viktorin umrl, in domovina, ki ima tako slavno preteklost. Poleg sv. Cirila in Metoda, sv. Mohora in Fortunata, sv. Maksimilijana celjskega rojaka, bodite nam v časti tudi ime in spomin sv. Viktorina. Stariši, dajajte svojim otrokom pri krstu lepo ime domaćina Viktorina. Ker je smrtni dan Viktorinov 2. novembra vedno spomin vernih duš, zato se Viktorinov praznik obhaja v lavantinski škofiji 3. novembra.

Listek.

Prisega v večnost.

(Resnična pripovedka; prevel Ivan Vuk.)

(Dalje.)

»Ne tako, kakor si vi mislite, mi odgovori pikro. »Ali je pri človeku kaj drugega, če postane hrana črvov?«

»Če se vi primerjate zajeem, mu odvrnem hladno, »ter darujete vaš duh v hrano črvom, potem že gorovite prav, da —.«

»Duh! — to je ravno!« mi seže v besedo; »ne razumite me napačno! Jaz vidim v človeku višje bitje, večjo duševno zmožnost kot pri živalih, ki pa — vi imenujete duha — ki mora ravno tako svoje delovanje ustaviti, kakor hitro se ustavi kri.«

»Svoje delovanje v telesu, seveda!«

»Vi torej verujete na daljše duševno delovanje izven telesa, duševno delovanje po smrti, takoimenovano večnost?« me vpraša naglo.

»Če bi ne verjel in bi tudi moj duh ne vedel, da je večnost, bil bi se postavil nižje od živine, na stališče vaših umorjenih zajcev, sem mu odvrnil smehljaje.

»In če je torej večnost, življenje duhov, ali bodete tedaj tudi vedeli, da ste — da ste

bili v sedanjem življenju in ali boste vedeli o vaših bližnjih?«

»Da, to verujem!«

»Verovati, verovati — pa ne za gotovo vedeti! Kako naj verujem o čem, če se pa še nisem prepričal?« vsklikne porogljivo Evald.

»Vendar, čujte šeprat čudnega drevesa!«

Bila sva ravno pod mogičnim vejevjem »šepetajoče smreke«, in akoravno ni pihala nobena sapica, se je tresla cela smreka in to močneje kakor kedaj poprej, da me je spreletela lahna groza in sem se boječe ozril na vse strani.

Evald je to zapazil in z zaničljivim nasmehom dejal: »No, kaj mislite vi o tej pošastni smrek?«

»Da ima to tresenje nek naraven vzrok,« odvrnem mu naglo.

»Naraven vzrok!« se smeji Evald. »Sveda, vse je narava! Kaj je to naraven vzrok?«

»Vse tiste spremembe in reči, ki se gode v naravi iz navadnih in nam poznanih ali nepoznanih vzrokov,« mu odgovorim ostro.

»Resnično; potem mi pa povejte tudi vzrok te prikazni pri tem drevesu. Za to prosim!«

»Tega ne morem, ker mi ni znan vzrok tega tresenja.«

»Tudi drugih ne morete dokazati,« reče hitro. »Kaj je torej? — Čeznaravno? —

Vse je narava! Vse se vrši po danih naravnih zakonih! Ali je torej kje kaj čeznaravnega?«

»Gospod Evald,« rečem resno, »vi morebiti nimate pravega pojma o naravi. Če viti trdite, da je vse naravno, in v naravi je tudi mnogo reči, ki so morebiti po naravnih pravilih in zakonih dokazani, vendar segajo čez naravo našega mišljenja, torej so tudi čeznaravni. Stvarnik vsega tega je dal vsakemu svoje zakone, dal je tudi tej ali oni stvari moč, ki je tudi morebiti vezana na naravne zakone, vendar se tu pa tam bliskavo hitro prikaže in zopet izgine, na kar smo prisiljeni imenovati to čeznaravno moč.«

Evald je strmel pred se in za hip odgovoril: »Čujte, vem, da ste že slišali mnogo čudnih pravljic o tem drevesu med prostim ljudstvom. Kaj mislite o tem?«

»Kar si sploh vsak trezen človek misli o takih pravljicah?«

»Hočete torej reči, da je to vse laž in prazna govorica?«

»Tega ravno ne; vsekako je v tem nekaj stvarnega, česar pa ne moremo dognati in razumeti. Tako gre od ust do ust ter se delajo s pripovedovanjem raznovrstne pošasti, in povod temu pripovedovanju dajo reči, kakor n. pr. tukaj ta vsekako čudni šeprat drevesa.«

Kdor bi se zanimal za sv. Viktorina, najde obširnej popis v lepi slovenski knjigi sedanjega lavantskega knezoškofa, ki je izšla na Dunaju l. 1888, nekaj podatkov pa tudi v knjižici g. M. Slekovca, »Škošija in nadduhovnja v Ptui«, izšla v Mariboru 1889.

Spomin šestnajststoletnice se bo v Ptiju obhajal od 2.—8. novembra. Sv. oče Pij X. je za to priložnost podelil popolni odpustek.

Naše kmetijsko šolstvo.

(Iz strokovnjaškega peresa.)

Smoter nižih kmetijskih šol je v prvi vrsti usposobljenje kmetskih sinov za umno kmetovanje na lastnih, navadnih, kmetskih posestvih; še-le v drugi vrsti pride v poštov vzgajanje kmetovalcev, ki posvečajo svoje moči drugim, večim posestnikom, koji jih vsprejemajo v službo kot najemnike, opravnike, pristave itd. — Tu označenega namena bi nižja kmetijska šola ne smela prekoračiti; kajti s tem bi povzročila več zla nego haska.

Srednje in višje šole te vrste sploh, ki vzgajajo učence na temelju večje splošne naobrazbe, vsaj na podlagi izobrazbe nižjih ali tudi celih srednjih šol z zrelostnimi izpitimi, stremijo seveda po višji stopnji strokovnega usposobljenja, nego nižja kmetijska šola, ki ji je zodostna podlaga splošna ljudsko-šolska izobrazba. — Kakor pa ni iskati učenosti v ljudski šoli, ravnotako je sposobljenost za kmetijsko-strokovno dovršenost, ki ima strogo znanstveno podlogo, v nižjih kmetijskih šolah nedosegljiva. Tekmovanje kmet. šol nižjih kategorij z višjimi je torej nesmisel, ki se češče zelo maščuje. Vspehi, ki se pri tem dosežejo, služijo pa jedino posamezniku zlasti tedaj, kadar preslepijo protekcija ali drugi motivi merodajne kroge. V kolikor so dobri stvari na škodo, v to imamo baš mi Štajerci več dokazov.

Da si pa more kmet svojega sina primerno vzgojiti kot samostalnega in dobrega — naslednika, treba mu je priskočiti na pomoč: tu se gre za sredstva, in če se tudi teh ima, računati je še s časom.

Običajno je na kmet. šolah, da dobivajo učenci ustanove; tako n. pr. so gojenci deželne sadarske in vinarske šole v Mariboru dobili v šolskem letu 1899/1900 skupno 5778 K, oni deželne kmetijske šole v Grottenhofu 5400 K v gotovini itd. —, vsi pa tega tudi ne morejo biti deležni po potrebi. Pa nekaj je že, a vse še ne. Kmetu je kar več let težko izhajati brez sina, ki mu je lahko glavna opora zlasti v tej dobi, ko trpi veliko pomanjkanje človeških delavnih sil. Pametni kmetovalec se pa tudi opravičeno boji, da se sin v daljšem času, izročen več ali manj tujim rokam, živeč pod tujim vplivom, tem lažje odtuji njemu in njegovemu delokrogu. Saj se to vidi pri gojencih kmet. šol, ki svoj namen češče zgrešijo, da si isčejo izven doma po svetu kruha, hrepeneč le po dobrih, navadno njih duševni obzor presegajočih službah. Domače kmetijstvo ima od takih

»In vendar je resnica, da se je v tem kraju in posebno pod tem drevesom odigral marsikateri grozovit prizor, kakor krvavo izdajstvo, napad, umor, brat je moril tukaj lastnega brata. Ta gruča zemlje tukaj pokriva kosti umorjenega; — ha! Vi se tresete! — Ali se bojite?«

»Vsekakso ni tak kraj nič prijaznega, mu mirno odvrnem. Toda česa se naj bojim; ali mar napada?«

»Vi torej ne verujete na pošasti in duhove?«

»V navadnem ljudskem smislu ne!«

»In vendar; znabit je ta šepet v teh vejah tožba tako grozno umorjenih žrtev; ko bi bilo to pripovedovanje o večnosti! Zakaj ne razumimo, so li to tožbe, pretetje morilcem ali pa svarjenje pred duhovi, ki imajo tukaj svoje bivališče?«

(Dalje prihodnjič.)

»kulturnih pionirjev« bore malo koristi, in če ostanejo tudi v domači deželi. Nadarjeni kmet, ki se ni nikjer posebej učil kmetijstva, a pridno čita poučne strokovne spise, vsprejema rad dobre nauke in nasvete, zna samostojno misliti in presojati ter se sploh zanima za napredek, je svojim sosedom mnogo krištnej, za kar imamo tudi več dokazov.

Med gospodarskimi vprašanji se dandanes premleva tudi splošna zahteva po skrajšanju vojaške službene dobe; to je vendar že znamenje, da ne kaže, jemati za predolgo dobo zmožnih, delavnih, produktivnih močij kmetijstvu; zakaj bi se pa to godilo uprav tam, kjer velja: pomagati kmetijstvu!

Štipendij je premalo, torej naraščajo kmetu stroški razmerno z uporabljenim časom za strokovno izgojo njegovega sina na kmetijski šoli. Ako se zgoraj označeni namen te šole more doseči v krajšem času, tem bolje za posameznika pa tudi za celoto; kajti pri jednakem številu ustanov bode teh podpor več učencev deležnih.

Važno vprašanje torej za nas: ali se more doseči na nižji kmetijski šoli smotru primeren vspeh tudi v manj nego treh letih?

— Vsak veščak in naj si bode te ali one barve, če je pravičen, mora odgovoriti: v sedanjih razmerah dveletno šolanje na nižjih kmetijskih zavodih namenu in dejanskim potrebam zadošča popolnoma, kar je razvidno tudi iz sledenih izvajanj. — Očividna, nepotrebna, tendenciozna izjema dela se pa na Štajerskem.

Sramota je za vlado ali druge odločilne faktorje, ki skušajo zavode, namenjene splošnemu kmetijskemu pouku, pobavati z gotovimi barvami v — politične svrhe. Trditi se sme, da taka vlada s sličnimi nameni je nasilna ter se sploh ne zaveda svoje zvišene zadače na tem polju.

Štajerska ni ravno dežela, ki bi se odlikovala po mnogih nižjih kmetijskih šolah, dasi narašča od dne do dne večja potreba po njih. Število takih strokovnih šol vseh kategorij na Avstrijskem je poskočilo v dobi 10 let (1890—1900) od 103 na 165, število učencev pa od 3075 na 5684. — Od vseh šol sta dve visoki, 19 višjih in srednjih ter 144 nižjih šol. — Po učnem jeziku je 70 nem., 63 čes., 17 polj., 6 nem.-čes., 3 sloven. (ako vračunamo tudi gospodinjsko šolo v Ljubljani, ki je društven zavod!), 2 ital., 1 srbs-hrv., 1 nem.-ital., 1 nem.-rut. in 1 nem.-rum.

Vse štiri šole na Štajerskem so nemške ter so bile ustanovljene:

1. dežel. kmet. šola v Grottenhofu 1867. leta,
2. dež. sadj. in vin. šola v Mariboru 1872. leta,
3. drž. gozdarska šola v Gusswerku 1881. leta,
4. strokovna šola c. kr. vrtnarske držbe v

Gradcu 1882 leta.

Prva ima 2 letnika ter posebej še pravnik, druga 3 letnika (v prvem letniku baje tudi slovenski učni jezik?!), tretja en letnik in poslednja dva letnika.

Iz tega se dovolj jasno razvidi, da merodajnim činiteljem ni toliko za zdravo kmetijsko-strokovno izobrazbo naše mladine, ampak da jih preveva pri tem tisti dobro znani duh potujčevanja, germanizovanja. Dostaviti je še treba, da v celi Avstriji — razun par poljskih deželnih kmetijskih šol — nima niti ena nižja kmet. šola po več nego dva letnika, a vendar dosežejo določeni jim smoter.

Za nas prideta v poštov šoli v Mariboru in Grottenhofu. V letnem poročilu c. kr. poljedelskega ministrstva od leta 1900 beremo z ozirom na mariborsko šolo doslovno: »im 1. Jahrgange wird den slovenischen Zöglingen der Unterricht in ihrer Muttersprache erteilt.« — To se sicer lepo glasi, a vprašamo samo: koliko pa je resnice na tem, ko niti jeden strokovni učitelj ne razume slovensčine! Resnica je temveč, da se slovenski učenci morajo pošteno guliti nemščine, ki jim dela premnogo težav, predno morejo vsaj nekoliko slediti izključno nemškemu poučevanju. Ali je pa to v prospahu strokovni naobrazbi? Nasprotno! Slovenski učenci zgubljajo zlati čas z učenjem nemščine, strokovnega pouka

samega pa še dolgo ne morejo razumevati, marsikateri tudi zgubi veselje do stroke, in če se jim še tako krasno predava; po taki metodi se ne da poučevati zanimivo na kmet. šolah, ker sodi le bolj v gluhenemnicu . . . Če ti mladeniči v treh letih šolo z dobrimi vspehi dovršijo, zahvaliti se morajo več svoji nadarjenosti in vstrajnosti nego taki šoli, v koji nima mesta slovensčina pri pouku. Nadalje je neovrgljiva resnica, da mora tretje leto zgubljati ravno slovenski gojenec radi tega, ker ne razume učnega jezika.

Ravno tako je v Grottenhofu, samo da je ta šola bolj odkritorsčna, ker ne govori javno o treh letnikih, ampak samo o dveh, — no in o pripravnici, ki je pa namenjena Slovencem. Torej tudi na tej šoli se mora slovenski učenec vbijati 3 leta, dočim nemškemu zadostuje dveletno šolanje.

Nedogledna je gospodarska škoda, ki jo trpi slovenski del Štajerske vsled takih kmet. šol že nad 30 let! Ali vseeno se gotovi ljudje zgražajo nad našimi zahtevami, liki bi nam delili milosti, ako sprejemajo tudi slovenske mladeniče v te zavode, za katere prispevamo več nego nemški sodeželani, po drugi strani pomagamo jim pa še iz največje zadrege; kajti resnično dejstvo je, da bi n. pr. na mariborski sadarski in vinarski šoli bilo kmalu več učiteljev nego učencev, ako je ne bi pohajali ravno Slovenci.

Take vnebovpijoče krivice, ki jih trpi ena tretjina prebivalstva Štajerskega, se pač morajo odpraviti takoj. To je pa mogoče le tem potom, da se mu da samostojna sloven. kmetijska šola z dvema letnikoma, ki bode dosegla ravno isti smoter, kakor označeni dve šoli s tremi letniki (za Slovence!) ali pa druge take šole po Avstrijskem.

Najnavadnejši kmet uvideva že dandanes, da samo »stara praksa« v kmetovanju ne velja več; kajti poleg pridnih rok treba je mnogo več zdravega pojmovanja in razumevanja, kakor v tistih »dobrih starih časih.« Do tega pridemo potom dobro organizovanih kmet. šol, kojih učni jezik pa mora biti materini jezik učencev. Omenjam na tem mestu slovensko kmet. šolo na Grmu pri Novem mestu, ki dosega zelo povoljne vspehe ter se od leta do leta razvija krasneje.

Na nižji kmetijski šoli se da torej učni smoter stvari primerno popolnoma doseči že v dveh letih, če le nima taka strokovna šola postranskega namena, učence vežbati tudi v predmetih, ki nimajo za kmeta-gospodarja kot takega pravega pomena, kojim se pa, če jih rabi ali se za nje zanima, sicer lahko priuči. Dovršenih učenjakov pa niti dveletni niti triletni tečaji ne vzgojijo. Namen takih strokovnih šol je vendar, pokazati učencem pravo pot gospodarskega napredka, katero naj z gotovo žilavostjo takoj uberejo in po koji hodeč naj si nabirajo razne nove skušnje, uporabljajoč tiste temeljne vede, ki so si jih prilastili kot gojenci, sprejemajoč nove nauke, ki pa naj jih umevajo ločiti v dobre in slabe ter jih tako tudi uporabljajo, in vse to v dobrem smislu spopolnjevanja.

— Saj je bistvo njih podjetja tako, da se ne more nikoli reči; sedaj smo na vrhuncu, tu ostanemo, — temveč treba je upoštevati vse nove pojave na obširnem polju kmetijstva.

Da se pa razboriti učenci, ki niso več v otročjih letih, tekom dveh let povspnejo na primerno stopnjo usposobljenosti in zrelosti, o tem ni dvoma, ko vendar najdemo dokazov za resničnost te trditve v že obstoječih takih primerno urejenih šolah; objektivni opazovalec pa zasledi tudi prenogovo plevela v vrstah gotovih nezdravih izrastkov tistih šol, ki skušajo na umeten način prekoračiti meje začrtanega jim delokroga.

Deželni zbor štajerski.

Železnica Zidanmost—Brežice.

Dne 23. oktobra je poslanec Žičkar v temeljeval svoj predlog, naj deželni odbor ukrene potrebno, da se vpeljeta dva nova vlaka na tej železnični proggi in se doseže

boljša zveza z Ljubljano in Celjem. Predlog se je izročil železničnemu odseku.

Deželne doklade se bodo povišale.

V seji finančnega odseka, dne 23. okt. je razlagal deželnih odbornik dr. Deršata, kako malo denarjev se nahaja v deželnih blagajnicah in da bo treba deželne doklade zvišati vsaj za 4 odstotke. Pri tej priložnosti je povedal, da so l. 1870 znašali vsi deželni stroški 6,156.000 krov, leta 1904 bodo pa znašali 20,464.000 krov. Eden odstotek deželnih doklad je znašal l. 1870 80.000 krov, zdaj vrže eden odstotek že 140.000 krov. Vzrok tako groznemu pomnoženju deželnih stroškov je po mnenju dr. Deršate zboljšanje plač učiteljem, stavbe novih bolnišnic, zboljšanje plač dežel. uradnikom itd. Poročevalc o tej zadevi je baron Rokitansky, ki je predlagal, da se naj deželne doklade zvišajo ne za 4 odstotke, ampak za 5 odstot. Poslanec Žičkar je izjavil sledče: »Tega neprimerno visokega povišanja deželnih doklad kar za 4 % ali celo za 5 % ne morem zagovarjati pred svojimi volilci; zato bom glasoval proti vsakemu takemu zvišanju.«

Za nas Slovence so pa še drugi vzroki merodajni, zakaj se mi protivimo temu povišanju deželnih doklad. V zasedanju deželn. zborna o veliki noči sem v imenu slovenskih poslancev razložil, zakaj mi sploh nismo mogli glasovati za začasno pobiranje dežel. doklad. Ravno tisti razlogi obstojijo še danes; razmere se na korist slovenskemu prebivalstvu na Štajerskem niso zboljšale. Zato tudi zdaj nismo v stanu, glasovati za povišanje.« K besedi se je oglasil poslanec katol. nemške stranke, Wagner, ki je želel, naj se zviša pridobitni davek, da ne bodo samo kmetje večjih davkov plačevali. Graškega mesta poslanec Hofman je dejal, da more on k večjemu glasovati za povišanje 4 %; drugi graški poslanec Einspiner pa je izrekel, da je on tudi proti 4 %. Bauernbündlar baron Rokitansky je pa iznenadel navzoče ude z izjavo, da bo on glasoval za povišanje. Predsedoval je tej seji finančnega odseka znani Walz, ki je zavrnil izjavo Žičkarja, češ: »V Žičkarjevih besedah je zapopadeno očitanje večini deželnega zborna, kakor da ona ne skrbi za potrebe slovenskega ljudstva. Temu pa ni tako; zato mora on kot predsednik odseka zavrniti besede g. Žičkarja. (Kako silno boli Nemci, če se jim pove resnica!) Grof Stürgkh se je bal, da utegne pasti predlog za povišanje deželnih doklad ter predlaga: naj se seja takoj zaključi, preden pridemo do glasovanja. Ta predlog se je sprejel in udje so se razšli, ne da bi stvar dognali.«

V seji dne 23. okt. je vložil poslanec Žičkar prošnjo trga Sevnica, da se tam ustanovi meščanska šola s slovenskim učnim jezikom; nemščina naj se poučuje kot obvezni predmet.

Politični ogled.

V zadevi najnovejših imenovanj je bila v odborovi seji »Katol. polit. društva za sodni okraj Sv. Lenart v Slov. gor.« sprejeta sledeča protestna izjava: »Odbor katol. polit. društva za sodni okraj Sv. Lenart v Slov. gor. najodločneje protestuje proti skrajno krivičnemu in protipostavnemu postopanju cesarske vlade pri najnovejšem imenovanju sodnih in političnih uradnikov ter poziva naše državne poslance, naj v prihodnjem zasedanju takoj povejo vladi, kar ji gre, ter v državnem zboru brezobjirno razkrijejo, kako cesarska vlada cesarju zvestovdano slovensko ljudstvo prezira in tlači ter mu odreka po postavi mu zagotovljene pravice, dočim z vso ljubeznjivostjo podpira izdajalske Nemce in Lahe.«

Shod slovenskih odvetnikov se je vršil zadnjo nedeljo v Ljubljani. Višje sodnijske oblasti so v zadnjem času drzneje kakor kedaj poprej začele zapostavljati v uradih slovenski jezik, in za to je bilo nujno

potrebno, da se ravno naši odvetniki postavijo na branik za pravice slovenskega jezika. Slovenski odvetniki, v kolikor niso postali narodni odpadniki in tiki zavezniki nemških uradnikov, so bili poleg slovenskega duhovnista vedno neustrašeni boritelji za naša jezikovna prava, in odzvali so se le svoji zgodovinski dolžnosti, ako so sedaj krepko povzdignili glas proti znani nemški nasilnosti. V sodiščih nočajo več poznati našega jezika, vsiljujejo nam tujo nemščino in nastavlajo nam slovenščine neveščne uradnike. V zadnjem času je to vsljevanje vedno hujše in nastavljanje nezmožnih uradnikov vedno pogosteje. Proti temu so odvetniki odločno protestirali. Uspehe pa bode imel odvetniški shod le takrat, če se bodo za te pritožbe zavzeli naši državni poslanci. Odvetniki so jih pač pozvali, naj to storijo, toda poznamo se predobro. Odpolanstvo bo se šlo poklonit Koerberju, mu prijazno nazzanilo pritožbe, Koerber bo obljubil stvar resno proučiti, poslanci bodo šli in stvar je — zaspala. Dal Bog, da se tokrat ne motimo! Toda mi imamo že premnogo britkih izkušenj! Nobena delegacija bi zaušnic, kakor nam jih vlada daje zaporedoma, ne prenašala tako udano kakor naša!

Ogrski ministrski predsednik je postal grof Tisa. Pripada vladni stranki, a je v sedanjem boju, ki ga vodi vladna stranka proti cesarjevi volji, kateri noče dati Ostrom v armadi madjarskega poveljnega jezika, ostal zvest cesarju in zastopal njegovo voljo. Grof Tisa še je mlad, a vrlo dobro podkovan v različnih vedah, ki so v politiki potrebne. Razven tega se še o njem hvali, da je mož jeklene, neupogljive volje, ki z železno vstrajnostjo zasleduje svoj cilj. Kmalu sestavi grof Tisa svoje ministrstvo ter se potem predstavi zbornici.

Dopisi.

Dobrni pri Celju. Obljubili smo zadnjič, da dobrnskemu politič. shodu dodamo še »dodatek«. Pred vsem zahvaljujemo celjsko politično društvo »Naprej«, da je sklical shod na Dobrni. O potrebi takih shodov govoriti bi bilo odveč. In če so taki shodi potrebni povsod, potrebni so tembolj na Dobrni. Različne moči združile so se v tajno zvezo z zlobnim namenom: zatreti slovenski živelj na Dobrni. Vino, pivo, denar, obljube itd., vse se ponuja, samo da bi se vrnili še enkrat blaženi časi nemčurskega gospodstva na Dobrno. »Oj pridi spet nam Div nazaj!« Nekateri ljudje bi pač strašno radi nekje in nekogar komandirali. Pa godi se jih tako, kakor sedaj dobrnskemu fajerberu, kjer so sami »šarži«, pa skoro nobenega moštva. Pa je res smola za človeka, kateri čuti v sebi zmožnost najmanj za generala, pa te zmožnosti svetu ne more pokazati. Da bi vsaj pri krajnem šolskem svetu šlo, pa še tam ne gre, ker ne more blizu. Ti preklicani »bindisari«, da so tako trde buče, da nočejo uvideti koristi tujega gospodstva. In vse je bilo tako lepo napeljano, pa so se našli ljudje, ki so z zlobno roko razdrli take lepe naklepe! In ti naklepi so se v resnici na shodu temeljito razkrili in razdrli. Dobrncani so spoznali svoje prijatelje in neprijatelje. Duhovi so se ločili. Vedno in vedno se je pripovedovalo od gotove strani: »Slovenec ali Nemec, vsak je človek; vsak mora živeti; zakaj bi se sovražili. Nemci veliko dobrega storijo Slovencem itd.« V stoterih različnih kiticah in napevih se je ista stara pesem naših nasprotnikov ponavljala vedno in vedno. In našli so se nerazsodni ljudje, ki so začeli verovati takim govoricam. Pa shod je razgnal temo, pojasnili temeljito nejasne pojme in Dobrncani vedo, pri čem da so. Govorniki so krepko udarili na narodne strune in v ušesih je zadanlo tudi nemškuturjem. G. vitev Berks je povzdignil glas za združenje slovenskih dežel, g. dr. Dečko je krepko naglašal geslo: svoji k svojim! g. Schreiner je razkril početje in skodeljivost nemškutarstva in g. dr. Kukovec

je zavrnil zlobna očitanja nasprotnikov, kakor da bi Slovenci razširjali sovrašto do Nemcev. Kakor smo zvedeli pozneje, bilo je tudi nekaj nemškutarjev na shodu in pod vtisom prepričevalnih besed je izrekel eden: »To je pa res, Nemci naj ostanejo skupaj in Slovenci skupaj.« Slišite, »Marošek, Trnovšek, Potočnik in drugi? Nemčurji sami so izrekli, da vas ne marajo, zakaj se jim dobrikate? Pustite nemškutarjo, in zopet boste možje, ki vas bo kdo spoštoval, ne pa kakor sedaj, ko vse s prsti kaže za vami, rekoč: »Ta in ta je tudi eden izmed tistih...!« Vprašajte Timprana, kako se mu je godilo pri nemčurjih. To je zahvala! Enaka bo tudi vam! — Da bo shod nemčurjem jako neprijeten, vedeli smo lahko naprej, da bodo pa tako ob pamet, na prvi hip nismo mislili. Bili so tudi zelo zanimivi prizori med zborovanjem. Med »živijo«-klici in ploskanjem po gorovu g. viteza Berksa se zasliši nakrat hripavi »haj«. Par trenotkov in posestnik hripavega grla pobiral je svoje korake od zborovališča. Da je bil Kavčič našument, jasno je ko beli dan. Kaj ne, g. P — ? Pa se ni obneslo! Med drugim govorom se je oglasil pristaš ptujskega motovila. Bil je v žalostnem stanu. V trenotku je bil pred vratmi. Ta prizor pa zasluži par besed. Oče Krizečnik, pomilujemo vaše ravnanje v vaših letih, a vse priznanje vašima vrlima sinovoma, katerima se je gotovo srce trgal pri žalostnem nastopu svojega očeta. Bodete-li zamogli pogledati v oči svojemu sinu, kateri je bil primoran peljati vas od zborovališča? To je vzgled, ki ga dajete svojim vrlim otrokom in slovenski mladini! Vsa čast sinovoma, ki sta ohranila v takih razmerah narodno zavest! — H koncu še besedo na okolico Vrbo! Ne mislimo cele, a cela Dobrna ve, koga imamo v mislih. Da ne bomo preobširni, zmenimo se z Vrbo drugokrat kakor tudi z gospodi — strelc!

Iz Rajhenburga. (Sola.) Dne 1. okt. blagoslovilo se je novo šolsko poslopje na Blanci. V obilnem številu so se zbrali učenci pod vodstvom g. nadučitelja ter se udeležili sv. maše v tri četrt ure oddaljeni cerkvici sv. Kancijana. V lepem redu so se potem podali k novi šoli, med procesijo moleč litanje vseh svetnikov. Ko je bilo poslopje blagoslovljeno od gosp. kateheta, imel je kratek, lep nagovor na učence gospod nadučitelj, v katerem jih je spomnil na zgodovino te šole ter jih opominjal k vztrajnemu učenju, da se tako skažejo hvaležne svojim ljubim starišem, ki so jim šolo pozidali. Končno se je spominjal presvetlega vladarja kot najboljšega pospešitelja ljudske naobrazbe ter jih, vzbujajoč čut domovinstva v mladih njihovih srcih, pozval k trikratnemu »živio«. Po odpeti cesarski pesmi bili so otroci nekoliko poščeni z darili, ki so jih doposlali prijatelji in nekdanji kateheti te šole.

K tej slovesnosti bili so povabljeni tudi udje kraj. šol. sveta. Toda glej, niti enemu izmed njih se ni dozdevalo vredno pokazati otročičem, da so vneti za njihovo izobrazbo. Ne sv. maše, ne blagosloviljenja se niso udeležili, kar kaže njihovo mržnjo do šole. A ta mržnja ni nova. Na novo izvoljeni šolski oče, pravzaprav očim, je že dolgo časa delal zoper to šolo, ki je vendarle največja dobrota za blansko deco. Delal je velike zapreke prejšnjemu g. načelniku, ki je v svoji veliki požrtvovalnosti in ljubezni do otročičev — kar je pokazal tudi s svojo navzočnostjo pri slovesnosti — daroval v blagi nameu velike svote. A ta mržnja do šole bo se še gotovo silno maščevala na »visokem gospodu«, ker tudi ljudem bodo se počasi odprle oči, in videli bodo, da ni vse zlato, kar govorijo in delajo »očka«. Nerazumljivo pa je, da se dajo drugi udje kraj. šol. sveta od blanskega močneža tako strahovati, dočim imajo dovolj moči in zdrave pameti, da vedo, kaj je prav, kaj ne. Za zdaj naj to zadostuje; ako pa še bodo oče Robek v prihodnje zmiraj tako visoki, bomo jim malo pokadili, pa tako, da se bodo malo posušili!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Katol. politično društvo za sodni okraj Sv. Lenart v Slov. gor. priredi v nedeljo, dne 8. novembra, svoj občni zbor in politični shod, na katerega opozarjammo Lenarčane in vse sosedje. Nastopi več govornikov. Natančneji vspored objavimo prihodnjič. Pridite torej ta dan k Sv. Lenartu vsi zavedni rodoljubi celega okraja, da se natančno pogovorimo, kako bomo v bodoče delovali za napredok lenarškega okraja, branili našo posest in krtačili vse tiste zaspance in izdajice, ki delajo sramoto celemu slovenskemu okraju! Skrajni čas je, da začnemo z odločnim delom. Politično društvo bo zato v prihodnjih mesecih po vseh župnih lenarškega okraja sklical politične shode.

Osebne vesti. Premeščeni so: davčni pristav Leop. Hajnšek iz Maribora v Gradec, davčni ćefcial Ivan Vrabl iz Ptuja v Maribor, davčna praktikanta Maks Merčun iz Ptuja v Maribor in Jernej Videnski iz Šmarja v Kozje.

Poročil se je v nedeljo, dne 18. t. m. v Celju g. Alojzij Gregorin, c. kr. dežel.-sodni svetnik v Celju, z gospicem Emo Levčnikovo iz Celja. — Dne 29. t. m. se je poročil v Brežicah g. Milan Marjanovič, urednik »Crvene Hrvatske« z gospicem Anto Mrazovcem, učiteljico iz Zagreba.

Zaročil se je g. dr. Franc Čeh, zdravnik z gospodično Ado Tratenšek, hčerko poštnega kontrolorja gospoda J. Tratenšek v Gradcu.

Iz šole. V seji okr. šolskega sveta na Vranskem dne 29. avg. t. l. se je izreklo zahvalno priznanje naduč. Antonu Farčniku in učiteljici Frančiški Gonzl v Polzeli zradi gojenja in umnega vodenja tamošnje šolske kuhinje. — Na petrazredni narodni šoli pri Mali Nedelji ste začasno nastavljeni abs. učiteljski kandidatini gospici Frančiška Jandl in Olga Cvaht. — V pokoj je stopil nadučitelj g. Karol Valentinič v Laškem. Nadučiteljem so imenovani sledeči gg.: na ljudski šoli v Koprivnici nadučitelj Al. Trobiš v Zdolah; na ljudski šoli v Sp. Sv. Kunigundi učitelj Martin Vodenik v Brežicah; na ljudski šoli pri Sv. Lenartu pri Ormožu učit. Fr. Megla v Svetinjah. Kot šolski vodja je nastavljen v Virštarju učitelj Fortunat Jelovšek iz Dobja. Kot učitelji oziroma učiteljice so nastavljeni sledeči gg. oziroma: na ljudski šoli v Podovi učit. Avgust Ahič od Sp. Sv. Kunigunde; na ljudski šoli v Sredšču začasni učit. Ivan Najzer kot stalen učitelj; na ljudski šoli v Čadramu pom. učiteljica Cecilia Teržan; na ljudski šoli v Laporju učiteljica Terezija Zevnik od Sv. Benedikta v Sl. gor. Kot učiteljica žen. ročnih del je nastavljena na ljudski šoli v Pamečah gospa Pavlina Arnelič rojena Barle. Prestavljeni so: učit. in šol. vodja v Podovi Mart. Gobec v isti lastnosti k Sv. Miklavžu ter učit. in šol. vodja pri Sv. Miklavžu Vincenc Jug kot nadučit. v Podovo.

Mariborske novice. Kakor slišimo, se misljijo udeležiti obč. volitev tudi Slovenci v III razredu. — Tatu, ki je, kakor smo v zadnjem listu poročali, ukradel izloženo okno pri urarju Fehrenbachu, so že prijeli. Tat je 20 letni delavec Martin Pečnik. Ure je skril pri svojem bratu v Poberžah. — V zadnji seji mestnega sveta se je sklenil nakup hiše »eskemptne banke«, da se razširi »Freihausgasse«. Hiša stane 116 000 kron — Dravskemu pažniku Robiču je podelil občinski svet 100 K za njegove zasluge povodom povodni meseca septembra. — V četrtek, dne 18. t. m. je aretirala žandarmaria na tukajnjem kolodvoru 28 letnega zidarja Alojza Fekonja doma od Sv. Barbare pri Vurbergu.

Fekonja je žugal z nožem branjevcu Pavku, ker je ta naznanih njegovo ljubico radi tativine. — Dninar Jožef Radolič, o katerem smo zadnjič poročali, da ga je našel zjutraj redar pisanega ležati v tržaški ulici, je minoli pondeljek v bolnišnici umrl. Zdravnički so našli, da je imel zlomljenih več reber. Ali si je te vsled pisanosti sam zlomil, ali mu jih je kdo drugi, se ne ve. — Od vojakov je pobegnil dne 24. t. m. dragonec Fr. Ecker, 4. drag. polka. Dne 26. t. m. se je sam javil pri žandarmariji pri Sv. Lovrencu nad Mariborom.

Iz Ptujške gore se nam javila zopet prav vesela vest. Pri občinskih volitvah dne 27. okt. je zmagala vnovič v vseh razredih slovenska narodna stranka. Enaka volitev pred dvema letoma izvršena se je ovrgla radi pritožb »Štajerčincev«. Že so kričali »Štajerci« in njegovi sestri »Pettauer« in »Marburger Zeitung«, da pridejo v prihodnji volitvi oni na površje. Zato je zavladalo tem večje veselje zdaj, ko je pravična stvar zopet obveljala. Bi li ne bila krivica, ako bi par zapeljanih kričačev nemškutarske »Štajerčeve« stranke gospodovalo nad ogromno večino poštenih, vernih občanov? Pri znani škodljivi popustljivosti in nebriznosti ob volitvah bi se skoraj to zgodilo, ko bi nam ne prišli zopet na pomoč zavedni sosedji. Hvala jim, da se niso ustrašili naših nahujskanih žganjarjev. Ne bo se torej ukazoval našemu občinskemu odboru ptujski pek Ornigov Pepi, ki je v slovenskem zapeljivcu »Štajercu« v zadnji številki že trobil med svet, da je zmaga na strani njegovih pristašev. O ne! Zdaj se ne in v prihodnjič tudi ne! Gospodarili si bomo le sami, in tudi ptujskemu okraju. zastopu vedno pomagali k slovenski večini. Nasli razumite, Ornig?

Letošnje vino je povsod izvrstno, imelo je po 16 stopinj sladkorja, če se je poskušalo doma. Meštarji so to dobro vedeli, zato po nekod niso hoteli priti na dom, ampak so naročali kmetom, da so ga morali voziti po 1–3 ure daleč; med potom je vino izgubilo 2–3 stopinje sladkorja in se je kmetu tudi tako plačalo. Doma bi bil dobil kmet za vino 16–20 kr., v Mariboru ali drugod pa je dobil komaj 12–14 kr. Meštarji so seveda od kupcev dobili pošteno plačano. To si kmetje zapomnite za naprej, da ne vozite mošta na ponudbo, kupec naj pride na dom, naj tam skuša in plača po vrednosti!

Odlikan slovenski obrtnik. Slovenski brivec, lasničar in lasuljar gosp. Josip Holy v Brežicah je bil odlikovan na dunajski razstavi lasničarjev z zlato kolajno. G. Holy je bil letos tudi v Pragi odlikovan z bronasto kolajno. Vrlega narodnjaka pripomčamo našim diletantom!

Naše poštne razmere. V rokah imamo dopisnico, katera je bila poslana od Sv. Lovrenca nad Mariborom v Zerkovce pri Mariboru. Na pošto je bila oddana dne 2. julija 1903 ter je preromala skoro cele Slovenske gorice, ne da bi našla Zerkovce pri Mariboru. Na dopisnici pa je toliko pečatov, da se je moral prilepiti listič, kjer so imeli prostor nadaljnji pečati. Slednjič je došla dopisnica čez tri meseca odpošiljalju nazaj. Seveda nam ni treba pripomniti, da je naslov popolnoma slovenski in to je tudi edini vzrok, da ni prišla dopisnica na svoj naslov.

Za mladeniče-vojake. Veselo vest poročamo vsem mladeničem, ki so bili, so, ali bodo vojaki. S 15. nov. se namreč odpravi pri vojakih kazen »privezanja«, »špange« in »post«. Prvi dve kazni se bodeta samo v posebnih slučajih rabile v vojskinem času in pri vajah in sicer samo proti moštvu brez šarže. Vojno ministrstvo je tudi odredilo, da se naj sploh pazi na to, da ne bode kazeni škodljiva zdravju. Skrajni čas je že bil, da so se odpravile te nečastne kazni, katere so druge države že davno odpravile.

Kužna bolezen pri kuretini se je pojavila v okolici mariborskem in sicer dozdaj v dveh krajih. Nekemu posestniku v Slinici je počrkovalo okoli 80 kokoši. Zato je uradno

prepovedano, perutnino iz tega kraja prodajati. Tudi v Poberžah se je že baje pojavila ta bolezen.

Z Bogom je govoril. V pondeljek, dne 26. t. m. je prišel k okrožni sodniji v Maribor 51 letni dninar Andrej Lubec iz Moškajnc ter dejal, da je govoril z Bogom in da se bode svet čez nekaj dni podrl. Tudi mu je Bog povedal, kdo je tega kriv ter je rekel, da hoče javiti sodniji tega hudočneža. Ker ni hotel iti iz sodniškega poslopja, poklicali so redarja, ki ga je odvedel. Revezu se je zmešalo.

Zločinstvo. Ko se je dne 25. t. mes. vračal narodni mladenič Andrej Marko od zborovanja »Mladeniske zveze« v Št. Iiju pri Mariboru, ga je nekdo sovražno napadel in nevarno ranil.

Denar se je našel. Lastnik ga dobi pri c. kr. okrajski sodniji pri Sv. Lenartu v Slov. gor., oddelek I.

V Ljutomeru ima »Slovensko polit. in gospodarsko društvo za ljutomerski politični okraj« v nedeljo, dne 8. novembra občni zbor in ljudski shod.

Umrl je minoli četrtek, dne 22. t. mes. v Ljutomeru gosp. Gabrijel Postružnik, posestnik in dosluženi učitelj. Imenovanec se je kot sin tamošnjega učitelja narodil dne 1. junija 1825. Leta 1841 dovršil je učiteljšče v Gradcu ter je službo nastopil v rojstvenem kraju ob strani svojega očeta, v Ljutomeru. Tu je služboval eno leto, potem pa štiri leta pri Sv. Petru ob Otersbachu na nemškem delu dežele; od tod se je zopet vrnil domov v Ljutomer, kjer je po svojem očetu prevzel posestvo in nepretrgoma učiteljeval do dne 1. septembra 1893, ko je stopil v zasluženi pokoj, katerega je vžival duševno in telesno krepek deset let. Učiteljeval je nad pol stoletja in malo je župljanov, ki bi ne bili njegovi učenci. Službo orgljavca pa je v cerkvi opravljal od 1. 1848. pa do dne 1. decembra 1897. Vremu učitelju svetila večna luč! — V Slovenjgradcu je umrla gospa Kat. Wolf, mati skladatelja H. Wolfa, v 80. letu svoje starosti. — V Dolciu je umrl dne 23. okt. zaveden narodnjak Ivan Vivod, ki je storil veliko v probujo naroda. Bog mu bodi plačnik — naj v miru počiva! — V Dramljah je umrl Blaž Kačičnik, oče g. župnika na Stranicah. Pogreb je bil včeraj, v sredo.

Samomor. V Slovenski Bistrici se je obesil vojak-novinec. Nasli so ga v nedeljo dopoldne obešenega na nekem drevesu v bližnjem gozdu.

Ogenj. V Vodulah, občina Kalobje, je zgorela klet in viničarja M. Vranka. Viničarju Antonu Vuga je zgorelo vse pohištvo in oblike.

Nesreča. V Trnovcih pri Sv. Bolbenku v Slov. gor. si je hotel 9. t. m. prirediti 73 letni prevžitkar Janez Kramberger kumare. Ker ni našel takoj octa, prijet je za steklenico, v kateri je bila octova kislina, od katere je eno žlico pokusil. Postalo mu je takoj slabo in je še isti večer umrl. — Hlapca Filipa Rakusa v Moškajncih je udaril konj tako močno po trebuhi, da je 18. t. mes. v ptujski bolnišnici umrl. — V Krčevini pri Ptaju se je igral 11 letni Franc Matjašič s patrono, katero je nabasal s smodnikom ter užgal. Dobil je težke rane na obrazu ter so ga prepeljali v ptujsko bolnišnico. — Pavel Zagoršek je udaril 18. t. m. Šim. Herga v Dornovi tako močno za uho, da mu je raztrgal ušesno mreno. — Dne 18. t. m. je padel Jožef Zupan, posest. v. občini Loka, raz oreha, ko je hotel otresti orehe. Padel je tako nesrečno, da je kmalo izdahnil svojo dušo. — Mlad zidar, imenom Fr. Vogrinec, doma pri Ljutomeru, je dne 27. t. m. delal pri urarju Jlgerju v Mariboru po dnevnu kuhinjo, po noči pa je imel nalogu s premogom kuriti v majhni peči. Siromak je bil zaspal ter se zadušil z ogljivim plinom.

Cesarski namestnik grof Clary v Konjicah. Kakor se nam poroča, je dosegel

namestnik grč Clary minuli ponedeljek predpoldne v Konjice, da si ogleda začasne prostore za novo c. kr. okrajno glavarstvo. Na povabilo okrajnega glavarja barona Müllerja so se predstavili namestniku duhovniki, učitelji, župani, uradi in druga zastopstva. Po poldne je naredil namestnik izlet v Čadram, da si ogleda tamošnjo novo cerkev. Po trgu Konjice so visele avstrijske, cesarske in deželne zastave.

Cenilna komisija za osebni dohodinski davek za Maribor in mariborski okraj. Volumni imenik vseh treh razredov je že izgotovljen ter je na vpogled od 1. do 7. novembra pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Mariboru, uradna soba št. 6 med uradnimi urami od 8—12 dop. in od 2—6 popoldne, kjer se sprejemajo tudi tozadevne pritožbe. Vpogled se dovoli samo tem osebam, ki se izkažejo kot volilci.

V železničnem vozu umrla. V soboto je umrla v poštnem vlaku, ki vozi okoli 3. ure zjutraj, med Poljčanami in Ponikvo 13letna deklica Frančiška Wildner iz Dunaja. Peljala se je v južne kraje iskat zdravja. V Celju so truplo vzeli iz vlaka ter obvestili starše.

Celjske novice. Sklep okrajnega zastopa celjskega, s katerim je bil odobren računski sklep za leto 1902, je deželni odbor razveljavil vsled pritožbe celjskih Nemcev. Deželni odbor je zopet storil svojim ljubljenecem, celjskim Nemcem, majhno uslugo. — Še enkrat opozarjam na gledališko predstavo »Na Osojah«, ki se vrši na dan vseh svetnikov v Narod. domu. — Včeraj dne 28. okt. je imel klub slovenskih kolesarjev »Celje« svoj prvi občni zbor. — V petek, dne 23. t. mes. padla je dveletna hčerka posestn. Lipovšeka v Medlogu pri Celju v mlako pri hiši. Ko so jo našli, je bila že mrtva. — Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov priredi dne 15. novembra v celjskem Narodnem domu koncert s sodelovanjem diletantov celjsk. pev. društva. Na vsporedu je godba, petje, šaloigra »Dr. Hribar«, predstava voščenih figur, dražba Martinove gosi in ples. Voščene figure so obudile že lani splošno pozornost. Zunanji tovariši pevci so prošeni, da se učijo pesmi št. 59, 60, 61, 69 II. in št. 50 I. dela Mohorske pesmarice, s katerimi se bode nastopilo. Natančni vspored se še objavi. — Na okoliškem pokopalnišču pel bode letos na Vseh svetnikov dan popoldne ob 3. uri pomnožen pevski zbor del. podp. društva skupno s celjskim pevskim društvom žalostinke v spomin rajnkim.

Porotniki pri celjskem okrožnem sodišču za četrto porotno zasedanje: Glavni porotniki: Ant. Ožlak, posest. in trgovac na Ponikvi; Lorenc Majcen, posest. na Laškem; dr. Ant. Švab, zdravnik v Celju; Filip Pungertšek, posestnik v Pameču; Avg. Beheim, trgovac v Rogački Slatini; Janez Rak, posest. v Velenju; Jakob Božič, trgovac v Gornjem gradu; M. Benčan, knjigovodja juž. štajerske hranilnice; Franc Fon, posestnik v Luki; Josip Hočevar, krojaški mojster v Celju; Franc Stiglic, župan v Rečici; Franc Cotl, trgovac v Vojniku; Oskar Reiter, trgovac v Slovenjgradcu; Gustav Šalk, trgovac v Sevnici; Viktor Pariš, posest na Ljubnem; Jožef Rest, posestnik v Konjicah; Avgust Medved, lončar v Celju; Jožef Polanc, trgovac v Petrovčah; Leopold Hafner, trgovac v Št. Ilju; Iv. Cesar, kipar v Mozirju; Gustav Lahnit, pek v Celju; Vilibald Svoboda, c. kr. notar v Konjicah; Miroslav Vambrehtzamer, trgovac na Planini; Franc Šarb, trgovac v Gornjem gradu; Anton Kunej, posestnik v Štolovniku; Anton Mlinar, trgovac in gostiln. v Mozirju; Jan. Zidanšek, posestnik v Suhem dolu; Jakob Majdič, posestnik v Otiskem vrhu; Lorenc Vaupot, knjigovodja hranilnice v Slovenjgradcu; Fr. Vaukan, lesni trgovac v Šnartnu pri Slov. gradcu; Karol Šventner, trgovac na Vranskem; Karol Ban, posestnik v Babnem; Andr. Rom, posestnik v Košenci; Viktor Lihteneker,

trgovec v Celju; Janez Konečnik, posestnik v Vrheh; Franc Hausbaum, kavarnar v Celju; Namestniki porotnikov: Janez Teršek, hotelir v Celju; Franc Folgruber, mesar v Celju; Karol Vanič, trgovac v Celju; Lorenc Baš, c. kr. notar v Celju; Adolf Kosta-Kun, knjigovodja v Celju; Anton Gajšek, lesni trgovac v Celju; Jokob Leskošek, mesarski mojster v Celju; Anton Maloprou, založnik piva v Celju; Janez Hofman, krojač v Celju.

Vtopljenec. Nekoliko nižje pod mostom, ki veže Krško in Videm, se je našlo pretečeni petek ob sakskem obrežju na štajerski strani mrtvo telo možkega, katero je Sava vrgla na suho. Mož je velike postave. Zdravnik ni mogel zaslediti, da bi se mu zgodila sila; zato se je truplo pokopalo na videmskem pokopalnišču.

Trojčke je povila 22 letna soproga strojnego čuvala Dolinšega v Hrastniku in sicer tri deklice, ki so čvrste in zdrave.

Iz Rajhenburga se poroča, da je tratev dokončana. Že dolgo ni bilo tako dobrega mošta. Najmanj sladkorja je 12°, Sremič pa daja mošt, ki ima od 17°—22° sladkobe.

Cerkvene stvari.

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Laporje 46·63 K, Zavrče 880 K, Sv. Miklavž nad Laškim 12 K, Slivnica pri Mariboru 63 K, Svetinje 14·34 K, Vuzenica 22 K, Sv. Križ pri Ljutomeru 35·60 K, Griže 700 K, Škale 17 K, Belevode 10 K, cerkev sv. Alojzija v Mariboru 11·91 K, Sv. Frančišek na Stražah 13·61 K, Frankolovo 48·50 K.

V Jarenini imamo tri stranske altarje jako okusno prenovljene. Naš veleč. g. dekan so jih blagoslovili v nedeljo, dne 8. oktobra. Prenovil jih je naš domači umetnik mariborski zlator Šket. Ga toplo priporočamo!

Društvena poročila.

Gledališka predstava v Narodnem domu je bila zadnjo nedeljo prav dobro obiskana. Igri »Popolna žena« in »Bratranec« sta se spretno uprizorili in vzbudili mnogo smeha. Te predstave je priredila »Č talmica«. Ako bo posojilnica dala prostore, bo kmalu igralo tudi bralno in pev. društvo »Maribor«. Zdaj še jih noče dovoliti, ker bi rada izsiliла združenje dramatskih odsekov obeh društev, česar pa društvi sami več ne želita.

Podporno društvo organistov s sedežem v Celju ima svoj občni zbor dne 17. novembra 1903, ob 11. uri dopol. v dvorani »Narod. dom« v Mariboru. Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se drugi dve uri kasneje, pri katerem se sklepa v smislu § 24. društvenih pravil ne glede na število udeležencev. Redne ude lahko zastopajo pooblaščenci, vendar tem ni dovoljeno več udov zastopati. Vsi samostojni predlogi se morajo vsaj 8 dni pred občnim zborom društvenemu vodstvu naznaniti. V zvezi z občnim zborom se bere ob 10. uri dopol. slovesna sv. maša v stolni cerkvi, pri kateri pojde iz prijaznosti stolni pevski zbor.

Narodna čitalnica v Ptiju priredi v sredo, dne 11. novembra t. l. ob 8. uri zvečer običajni »Martinov večer« s tamburanjem in petjem. K prav obilni vdeležbi vabi vse p. n. člane in prijatelje čitalnice odbor.

Slov. pevsko društvo v Ptiju naznanja, da se vrši glavni občni zbor omenjenega društva v nedeljo, dne 8. novembra 1903 ob 2. uri, oziroma pri vsakem številu došlih članov ob 3. uri popol. v Narodnem domu po sledenem vsporedu: 1. pozdrav predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika in revizorjev, 3. volitev predsednika, odbora in revizorjev, 4. slučajnosti. Zunanji gg. odborniki in člani, katerim se ni mogoče vdeležiti zborovanja, pa se prosijo, da svoje želje glede pesmi, kraja in časa za prihodnji koncert naznanijo odboru pismeno do 8. nov. t. l. K mnogobrojni vdeležbi vabi odbor.

Jarenina. Zadnjo nedeljo, dne 25. okt.

je bila naša čitalnica natlačeno polna. Dobro, da smo se v zadnjem našem listu malo skregali. Najprej je deklamirala deklica »dekliške zvezde krasno Gregorčičevu »Domovini«. Nato je bilo poučno predavanje o štedljivosti. V ostrih besedah je ožigosal zapravljenost našega ljudstva. Naša mladina se mora začeti učiti štedenja. Ne govorimo samo vedno — itak preveč govorimo — ampak pokažimo tudi v dejanju, da se hočemo poboljšati. Le po umnem štedenju bomo prišli do boljšega stanja. Le modro štedenje, zvesta ljubezen do Boga in neupoglivo narodno mišljenje more rešiti naš narod. Naj bo ta poučni shod ob enem ustanovni shod »Čebelice za mladeničev in deklet takoj oglasilo svoj pristop k »Čebelici«. Zdaj pa pridno nosite kakor čebelice v koše vinarje in kronice. Privadili se boste štedljivosti, tej socialni čednosti, ki je velikanskega pomena. Navdušujte tudi druge, da pristopijo k »Čebelici«! — Četrti poučni shod bo v nedeljo, dne 8. novembra. Poučno predavanje bo imel nek mladenič o zanimivem predmetu.

Iz drugih krajev.

Nevarno obolela je v Lueernu v Švici grčica Štefaniya Lonyay na vnetju trebušne mrene.

Kedaj je čas žetve po raznih krajih? Čas žetve je po raznih krajih različen; vendar žanje se na sveti skoraj vsak mesec v letu. Januvarja žanjejo svojo pšenico Novozelandci in Argentine; v februarju in marcu prebivalci zapadne Indije in Egiptani. Aprila se žanje na otoku Cipru, v Mali Aziji, v Perziji in na Kubi; maju meseca na Japonskem in Kitajskem, meseca junija in julija pa v južni Evropi in južni Ameriki. V srednji Evropi in na Britanskem se pripravlja na žetev meseca avgusta, na Švedskem in Norveškem pa septembra in oktobra. V južni Afriki dozrevava žito v novembру, meseca decembra pa se nikjer na svetu ne žanje.

Čudne ženitve. Znan pariški bogataš se je zopet oženil s svojo ženo, od katere se je ločil pred 30. leti. Po ločitvi se je oženil z drugo, ko pa je ta umrla, se mu je zdelo življenje kot vdovcu neznotno. Poiskal je torej svojo prejno ženo, ker si drugače ni znal pomagati, ter se zopet poročil z njo. Mož se je torej trikrat poročil, imel pa je le dve ženi.

Skrajna raztresenost. V Norimbergu na Nemškem je uradnik vodil razprodajo v neki zastavnici in je v raztresenosti prodal tudi svoj klobuk, ki ga je položil na mizo. Moral je brez klobuka domov.

Amerikanski dvoboj. V Louisville (Ohio) v Ameriki je razrazil John Fowlers Reverenda Bowman, ker ga je zasmehoval. Zato ga je imenoval Bowman »osla«. Zaradi tega izraza ga je Fowlers pozval na dvoboj, katerega je njegov nasprotnik tudi sprejel. Ker pa ima na dvoboj pozvani pravico izvoliti si orožje, s katerim se bodeta dvobojevala, izvolil si je Bowman »gnjila jajca«. Čeravno se je Fowlers strašno togotil, vendar je dvoboj moral sprejeti, sicer se mu bi predbacivilo, da je strahopetnež. Določeni dan sta prišla dvobojevalca, postavila se 15 krorakov narazen in vsak je dobil košarico smrdlivih jajc. Vsak prime jajce v roko in bums je dobil Fowlers jajce v desno oko, da mu je kar lila smrdliva tekočina čez lica. Hotel je prekolniti, toda ko je odpril usta — bums je imel drugo jajce v ustih. Divji od jeze je začel metati jajce v svojega nasprotnika, toda niti z jednim ga ni zadel. Bowman mu je pa hladnokrvno poslal jajce za jajcem: tretje v čelo, četrteto v uho, peto in šesto v glavo, sedmo zopet v usta, ko jih je revež malo odpril, da bi si oddahnil. Ko je pa smrdlivo tekočino izplunil ter začel preklinjati, razbilo se je že osmo jajce med njegovimi zobmi. Zdaj se pa ni mogel več premagati ter je začel prositi svojega nasprotnika, naj odjenja,

kar je ta tudi milosrčno storil. Fowlers pa je baje prisegel, da ne bode nikogar več pozval na dvoboje.

Pridelek češpelj v Srbiji. Aprilski mraz je tako zelo škodoval drevesom, da bode češpljeva letina v Srbiji zelo slaba. V lansko leto se jih je pridelalo v Srbiji 3800 vagonov, letos pa jih bode komaj 1200 vagonov. Med tem, ko se je pripeljalo lansko leto 11,994.860 kg svežih češpelj in 2,028.296 kg suhih, znaša izvoz letošnjega leta le 1,788.704 kg svežih in 343.080 kg suhih češpelj. Boljša je pa letina za žito. Upanje je torej, da se luknje, katere nastanejo vsled slabega pridelka češpelj v trgovski bilanci, zamašijo z izvrstnim pridelkom žita.

Otroške besede. V Berolinu je požrl širileten deček tri srebrnjake. Jokajoč je letel k starišem ter jim to povedal. Seveda sta se stariša močno prestrašila posebno pa starata mati, ki je začela glasno ihteti radi te nesreče. Ko pa vidi fantič, da se joka njegova preljubljena babica, neha sam jokati ter jo potolaži z besedami: »Saj ni tako hudo, babica, oče še ja imajo več denarja!«

Čudno maščevanje. V neki majhni gorski vasici na Italijanskem se je sprl neki

mož s poštnim potom, s katerim sta si bila prej dobra prijatelja. Ves razjarjen je prodal domačijo ter odpotoval v tujino. Sklenil je, se hudo maščevati nad svojim sovražnikom. Odpadal je namreč vsak dan pismo na vsakega vaščana dotednega okolišča, kjer je bil njegov nasprotnik pošten pot. Na ta način je bil revež primoran, da je obiskal dan za dnevom najoddaljene, po gorovju raztresene koče.

Prevaran redar. Kolesar se je pripeljal zvečer v mesto. Ker ni imel prižgane luči, prikel ga je redar ter vprašal: »Kje imate svetilnico?« Tukaj, kakor vidite mu odgovori kolesar. »Da, pa zakaj je niste prižgali?« »Kaj, ni prižgana? Pred nekoliko trenutki je še gorela!« »Neumnost! Saj je ploščevina popolnoma mrzla. Vi je še sploh nocoj niste prižgali!«, zakriči redar. »Kaj še! ploščevina

je tako tenka, da se v par minutah ohladi. To vam bom dokazal! Prižgal bom svetilnico ter jo zopet ugasnil; potem se budem peljal tja do vogla hiše ter zopet nazaj in videli boste, da bode ploščevina svetilnice popolnoma mrzla.« Policaj je bil s tem zadovoljen. Kolesar se je vsedel na svojega železnega konja, se peljal do prihodnjega vogala ter izginil za njim. In policist . . . ?

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 25. sept. do 18. okt. poslali prispevke p. n. gg.: Tvrdka Ivan Perdan od vžigalne 1000 K, Iv. Jebatin od kave 200 K, Posojilnica v Ljutomeru 20 K, Savinska posoj. v Žalcu 40 K, izvenakad podružnica v Gradcu 50 K. Družba je imela meseca septembra 1322.50 K dohodkov in 2930.61 K stroškov.

Loterijske številke.

Gradec 24. oktobra: 20, 81, 88, 55, 58.
Dunaj 24. oktobra: 46, 33, 3, 24, 86.

Društvena naznanila.

Dne 1. novemb. »Bral. društva v Pišecah« zborovanje ob polu 9. uri dopoldne v šolskem poslopolju v Pišecah.
 » » » Društva »Zvezda« na Dunaju zabavni večer v dvorani »Zum Regensburg-gerhof«. Začetek ob 6. uri zvečer.
 Dne 15. novemb. »Društva slov. odvetn. in notar. uradnikov« občni zbor v mali dvorani Narod. doma v Celju ob 3. uri pop.

Zahvala.

Povodom smrti mojega iskreno ljubljenega, nepozabnega sočarpa, gospoda

Gabrijel-a Postružnik-a,
učitelja v pok., veleposestnika, častnega občana,
lastnika zlate jubilejske kolajne itd.,

kateri je dne 22. t. mes. v svojem 79. letu po dolgi bolezni preminul, se mi je od toliko strani ustmeno in pismeno izrazilo odkritosrčno sočutje, da me veže dolžnost, da tem potom izrekam za imenovane dokaze sočutja in za podarjene krasne vence svojo najiskrenježo zahvalo.

Zlasti pa se zahvaljujem preč. duhovščini, posebno velečast. g. duh. svetovalcu in dekanu Martinu Jurkovič za izvrstni ganljivi govor ob gomili, slav. učiteljstvu iz Ljutomera in okolice, slavnemu pevskemu društvu za prekrasne žalostinke, slav. gasilnim društvom iz Ljutomera in okolice, slav. uradništvu, kakor vsem ostalim prijateljem in znancem, ki so prihiteli od blizu in daleč nepozabnega pokojnika spremiš k večnemu počitku.

LJUTOMER, dne 26. oktobra 1903. 551 1-1

Marija Postružnik roj. Osenjak.

Amerika.

Odhod iz Havre vsako soboto.

Vozni listki od francoske družbe.
Dobra in hitra vožnja, izvrstna hrana z vinom in likerjem. — Natančneja pojasnila zastonj in franko pod naslovom: Französische Linie, Wien IV., Weyringergasse 8. 549 10-1

Z bolestnim srcem naznanjam v svojem imenu in imenu sorodnikov vsem prijateljem in znancem, da je umrl

Franc Markošek,

sluga v kn. Šk. pisarni,

v Mariboru, v sredo, dne 28. oktobra ob tri četrt na dvanajst predpoldne, previden s sv. zakramenti po kratki pa silno mučni bolezni.

Pogreb bo v petek, dne 30. okt. ob četrti uri iz mestne mrtvačnice mariborske.

Sv. maša za dušo pokojnega se bo brala v soboto ob 8. uri.

Maribor, dne 28. okt. 1903.

Ivan Markošek,
korni vikarij v Mariboru.

Vsaka beseda
stane 2 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda
stane 2 v.

Večkr. objava
po dogovoru.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravnosti se mora znamka za odgovor pridejati.

V najem se da.

Dobrodoča trgovina z drobnim in mešanim blagom, v bližini farne cerkve, se da v najem. Kje, pove Mihael Černič, Bürgerstrasse 2, Maribor. 548 1-1

Proda se.

Naznani lo. Usojam si naznani vsem posestnikom novih nasadov, da prodam 4000 cepljenih trt in sicer: Burgunder na Portalis, V. Riesling na Portalis, Mosler na Portalis, 100 komadov velja 20 K. Oglasiti se je hitro pri Janezu Verbnjak, trtnarju na Turnišču pri Ptaju. 522 2-2

Sode po $\frac{1}{4}$ hl ($\frac{1}{2}$ vedra), $\frac{1}{2}$ hl (1 vedra), 1 hl (2 vedra), $1\frac{1}{2}$ hl ($2\frac{1}{2}$ vedra), 3 hl (polovnjak), proda po ceni Feliks Schmidl v Mariboru, Koroške ulice. 588 1-1

Oddaja trt. Za vinogradnike imam oddati več tisoč na zeleno cepljenih trt in nekaj tudi na suho. Podlaga je riparija portalis in rupestris montikola. Cepljene so na najboljše trte, kakor: beli burgunder, laški rizling, silvanec, rulandec, moškat, kralevina, rebula, pinola, beli španol in rdeča kostenica; za črna vina, Portugalka, Verhpoc (ali Oberfelder). Razunega imam nad sto tisoč cepljev oddati zgoraj imenovanih vrst in šest drugih vrst na suho cepljene. Kupci naj mi naznajijo pravočasno, vsaj do konca l. 1903. Trte se bodo kopale na zahtevanje naravnikov tudi proti pomladni, ker so boljše. Cena cepljenkam I. vrste za 100 komadov 22 K, II. vrste za 100 kom. 12 K, cena ceplitem za 1000 kom. le 6 K. Cepljenk se pošlje najmanj jeden ducat. Pošilja se samo na neokužene kraje. Kdor hoče, da trte počakajo do spomladni, naj pošlje 5 K predplačite na vsakih 100 komadov. — Josip Cotič, vinogradnik in trtnar v Vrhpolju, p. Vipava, Kranjsko. 585 5-2

Proste službe.

Organist in mežnar, oženjen, z dobrimi sprijevali, želi službe. Pod naslovom Ludovik Butara, organ. in posestnik v Izlak št. 28. P. Izlak. Medija. Kranjsko. 585 5-2

Mizarskega učenca, 15 let starega, sprejme takoj Anton Pavalec, mizar v Jarenini. 558 1-1

Trgovskega pomočnika oziroma poslovodjo, večega z (barantanjem) kupčijo s špecerijskim in manufakt. blagom, kakor tudi s podrobnnimi stvarmi v železni, sprejme takoj „kmetijsko društvo“ v Leskovcu pri Ptaju. Taisto sprejme tudi ob enem učencu, ki se hoče izučiti trgovine. Javiti se je pri načelniku omenjene društva. 550 2-1

Razno.

Šunka s kožo 1 gld., brez kožo 95 kr., brez kosti s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82 kr., prašičji jeziki 1 gld., govej 1 gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave, boljše 1 gld., iz šunkna 1 gld. 20 kr. ogriske 1 gld. 80 kr. kilo. Velika klobasa ena 20 kr. Pošilja le dobro, pošteno blago od 5 kg naprej proti povzetju Janko E. Sirc v Kranju. 820 10

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 gld. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

I. F. PAYER,
158 14

kamnoseški mojster v Mariboru,
Kokoschneegg- in Hilariusstrasse.

Predno se kdo odloči za nakup nagrobnega kamena, naj se prepriča o moji ceni ter si naj ogleda mojo veliko in raznovrstno zalogu

čez 100 izgotovljenih in zelo lepih
nagrobnih kamenov.

Vsakomur dam vedno uljudno pojasnila ne da bi ga silil k nakupu.
Priporočam se tudi v izdelovanje vseh v mojo stroko spadajočih kamnoseških in kiparskih del posebno altarje, krstne kamne, obhajilne klopi ter poslužim radovoljno z vzorci in proračuni.

Zelo solidna postrežba pri nizkih cenah!

Naznanilo.

Za polletni tečaj, ki se začne dne 2. januarja 1904 na deželni podkovski šoli v Gradcu, se bode podelilo na revne in uboge kovače deset deželnih ustanov po 100 K s prostim stanovanjem (kolikor bo dopuščal prostor v zavodu), nadalje tudi ustanove nekaterih okrajnih zastopov tudi po 100 K.

Pogoji so: starost najmanj 18 let, zdrav in telesno močan, domovinska pravica na Štajerskem, dobra ljudsko-šolska izobrazba in najmanj dveletno bavljenje s podkovanjem.

Razven tega so mora vsak prošnjik z reverzom zavezati, da bo po dovršenem pouku najmanj tri leta izvrševal svoj obrt kot mojster ali pomočnik na Štajerskem, oziroma v okraju, v katerem je dobil ustanovo.

Prošnje se naj pošljejo deželnemu odboru v Gradcu z reverzom (zaveznim pismom), krstnim listom, domovnico, izučnim spričevalom, z zdravstvenim in šolskim spričevalom, potem delavsko knjižico, spričevalom o gmotnih razmerah in o nravnosti.

do 20. novembra 1903.

Kovači, ki ne prosijo za ustanovo in bi se radi udeležili tečaja, naj se oglasijo v teku prvih treh dni v začetku tečaja pri vodju. Seboj naj prinesejo dokazilo dovršene starosti 18 let, da so delali dve leti kot pomagači in dobro dovršili ljudsko šolo, potem izučno spričevalo ter delavsko knjižico.

Gradec, dne 5. oktobra 1903.

531 2-2

Deželni odbor štajerski.

Med. univ.

dr. Ferdinand Kunej,

bivši zdravnik ljubljanske bolnice,

usoja si sl. občinstvu naznaniti, da ordinira od današnjega dne naprej kot okrož. zdravnik na Vranskem.

520 3-3

— Slovenska tvrdka! —

Alojzij Horvat

kamnoseški mojster ✕ ✕
v Račjem pri Mariboru

— priporoča — 22 12-10

nagrobne spomenike

razne velikosti po najnižjih cenah.

Ravnokar je izšla

v zalogi

J. Blasnika nasl. v Ljubljani

VELIKA

PRATIKA

za prestopno leto

1904,

ki ima 366 dni.

Na svetlo dala c. kr. kmetijska družba.

530 3-2

Blasnikova „Velika Pratika“, kero izdaja c. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja, izhaja od svojega rojstva že čez sto let, je edinole prava, starodavna „Pratika“, kero je mnoga let skrbno urejal rajni prvorobitelj Slovencev, dr. Janez Bleiweis in v. č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta „Pratika“ ima na prvi strani podobo sv. Jožefa kot uradno potrjeno varstveno znamko. Zatorej zahtevajte vedno le Blasnikovo „Veliko Pratiko“, vsako drugo zavrnite kot nepravo!!!

„Vel. Pratika“ stane 24 v.

„Vel. Pratika“ stane 24 v.

NAZNANILO.

Usojam si naznaniti vsem posestnikom po trtni uši uničenih vinogradov, da imam letošnjo jesen ozir, prihodnjo spomlad okoli 40.000 komadov cepljenih trt na prodaj in sicer: 17.000 laški rilček (Wälschriesling), 6000 žlahtrina (Gutedel), 5000 kraljevina (Königstraße), 5000 burgundec beli (Burgunder weiß), 1500 nemški risling (Rheinriesling), 1500 rulandec (Ruländer), 1500 traminec (Traminer), 1000 šipon (Mosler), 800 burgundec modri (Burgunder blau), 700 silvanec (Silvaner).

Vse te trte so cepljene edino le na Rip. portalis.

Cena za v jesen odvzete trte je sledenča: I. vrste 100 kom. 20 K. II. vrste 100 kom. 8 K. — Na 1000 kom. dobi vsak 100 kom. II. vrste povrh. — Divjaki 100 komadov 4 K. — Na željo vinogradnikov pustim tudi cepljene trte skozi zimo na stalnem mestu v trtnici ter jih še le na spomlad pred saditvijo izkopam to je meseca marca. A vsled dela z osipavanjem trtnice v jesen in da se vsled tega zemlja otežko izkopanje trtnice na spomlad ter se storiti manj sposobno za zopetno vlaganje trtnice, stane vsaka ta trta 2 vin. več. Cena tem trtam je torej: I. vrste 100 kom. 22 K. II. vrste 100 kom. 9 K. Na 1000 kom. dobi tudi vsak 100 kom. II. vrste brezplačno.

Oddajajo se le edino dobro zaraščene in vkoreninjene trte. Trte oddajajo se le v od trtni uši okužene kraje. Are je priložiti vsakemu naročilu 20% od naročene svote. Na naročila brez are se ne bo v ozir jemalo. Ustrezalo se bode, dokler bo kaj zaloge. Naročila za tiste trte, ki bi naj ostale čez zimo v trtnici, sprejemam le do 5. novembra tega leta. Oni pa, ki nočejo, da bi trte ostale v trtnici, se naj oglasijo pisemo ali ustmeno vsaj do 1. februarja prihodnjega leta pri

Antonu Slodnjak,

475 10-7

trtnarju pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.

Pošta: Juršinci pri Ptuju.

Anton Hölzli,

mizarski mojster v Mariboru

Viktringhofgasse št. 12.

se priporoča velečast. cerkvenim predstojništvtom v izdelovanje vseh cerkvenih del, kakor: **altarje, priznice, spovednice, omare** za cerkveno obleko, cerkvene **stole** itd.

V dokaz moje spremnosti so sledenča cerkvena dela, katera sem v teku zadnjih let izgotobil: altar pri Sv. Martinu pri Vurbergu, altar pri Mali Nedelji, stoli v Alojzijevi cerkvi v Mariboru itd.

Priporočam se tudi v izdelovanje vseh drugih v mojo stroko spadajočih del.

534 3-2

Vsem vinogradnikom!

Naznanjam, da bom imel meseca novembra in prihodnjo spomlad
več tisoč na suho cepljenih trt

različnih, dobrih vrst, na Ripario portalis, Rupestris montikolo in Salonis. Cepljene na Laški rilček, Žlahtnino, Šipon rumeni, Burgunder beli, Zelenič itd.

Vse vrste so dobro zaraščene in dobro vkorenjene; cena je naslednja:

I. vrsta 1000 komadov 180 K.

II. vrsta 1000 komadov 90 K.

Imam tudi manjšo trtnico za neokužene občine, ktor torek želi, za neokužene občine imeti te trte, naj se hitro oglasi. Cena tem trtam je štiri krone več 100 komadom. Nadalje imam oddati tudi več tisoč divjih korenjakov in ključev. Ktor pa ima nov regol od lani neposajen, naj ga posadi prihodnji mesec. — Posameznim oglasom je priložiti znamko ali dopisnico za odgovor. Na vprašanja brez znamke za odgovor, se ne odgovarja. Oglasiti se mora vsaj do konca januarja prihodnjega leta pismeno ali ustmeno pri

518 3-3

Filipu Mulec,

trtnarju pri Sv. Trojici v Slov. gor.

Ravnokar je izšla

Družinska pratika

za leto 1904.

Družinska pratika
za leto 1904

s krasno barvno sliko: **Sveta družina** na ovitku, ● je najlepša izmed vseh slovenskih pratik. ● Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima mnogo ličnih slik. — Cena posamnim komadom 24 vinarjev. Odjemalci na debelo dobe jo mnogo ceneje pri naslednjih tvrdkah v Ljubljani: 546 1 Auer-Korenčan, J. Kordik, A. Krisper, H. Ničman in V. Petričič Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na Kranjskem, Štajarskem, Koroškem, v Istri in na Goriškem.

DEMETRIJ GLUMAC,
kotlar v Mariboru

Kaserngasse št. 13. Kaserngasse št. 13.
priporoča svojo veliko zalogu **kotlov za kuhanje žganja, kotlov za perilo in peronospera brizgalnice.**
Izdaje in popravlja vsakovrstna v njegovo stroko spadajoča dela točno in po ceni.

265 23

Štefan Kaufman

trgovec z železnino

v Radgoni

priporoča lepo pozlačene križe in kotle po najnižji ceni. 305 5 5

Točna in solidna postrežba.

Narav. francosko žganje

ki je iz domačega vina izločen (ekstrahiran) alkohol (mlad konjak), in je od vseh zdravnikov priporočeno zdravstveno, dušo in telo poživljajoče sredstvo, ki pomača posebno pri trganju po udih, izpadanju las, iščas, odrevnenosti, protinu (reumatizmu), glavobolju in zobobolu. Ena steklenica 1-20 gld. z navodilom uporabe.

Stari konjak se priporoča posebno rekonalescentnim, bolnim na želodcu in oslabelim na krvi. Steklenica 1-50 gld. — Pri naročitvi 4 steklen. se pošljatev frankira.

Benedikt Hertl, posest graščine Golič pri Konjicah, Sp. Štaj. V zalogi pri Al. Quandest, trgovcu v Mariboru, gospodska ulica in v Mozirju pri Martinu Šuster. 526 52-3

Za slovenske mladeniče in mladenke!

V sedanjem maledeniškem gibanju na Štajerskem in Koroškem bi ne smelo biti mladeniča in mladenke, ki ni čital knjige

Črtice iz slovenske zgodovine.

I. Stari Slovani.

En komad stane samo 30 vin., s pošto vred 33 vin.

Namesto denarja se lahko vpošljijo znamke.

●●●● Ktor vpošlje denar za 12 komadov, dobi komad povrh. ●●●●

Dobi se

v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, kor. ul. št. 5.

Prodaja zemljjišč.

Zemljjišča, spadajoča h graščini Freistein pri Pragerskem, posebno tudi lepe gozdove, razprodajam na drobno.

Natančnejši podatki izvejo se vsak dan v gradu Freistein, pošta Pragersko (Pragerhof) in pri gosp. c. kr. notarju v Slovenski Bistrici; — glede onih parcel, ki ležijo v občini Poperk (Buchberg) pa še posebno vsak četrtek v gostilni „pri Sekolu“ na državni cesti med Framom in Gornjo Polškavo, od koder se kupci lehko podajo na lice mesta teh parcel.

Freistein, 24. okt. 1903.

Anton Putrih.

Pozor!

Krščanska, domača firma!

Za napravo domače pijače z vinskim, hruškovim in jabolčnim okusom različnih vrst žganja in rum, 80 % ocetnega cveta itd. Mojih snovij za domačo pijačo nikar ne zamenjajte z onimi, ki jih agentje prodajajo. Z mojimi snovmi, ki so naravni pridelek in ne umetne esencije, lahko mešate vino in sadni most, delata pijačo na tropine in droži ali tudi na samo vodo. Moje snovi so popolnoma neškodljive, ker je sestavina naravna. Vsled cene, ki je zelo nizka in finega blaga, ne pošljam nikakor niščig agentov. Moja firma je po vsem Slovenskem znana in stara, poštena firma. Na zahtevo pošljem cenike in navodilo zastonj. Za na tropine in droži niso nobene druge snovi za rabo kakor samo moje. ■■■■■ Pazite na mojo firmo:

Andrej Polak,

trgovec, **Gradec, Annenstrasse št. 46,**

„pri črnem psu“

508 4-4

poprej: Ivan Sajovic.

Tiskarna sv. Cirila

naznanja p. n. občinstvu, da prevzema naročila za vizitnice, pisma, cenike s podobami itd. izvršene v **kamnotisku**.

Zagotavlja se dobra izvršitev in nizka cena.